Timboel

Ditulis oleh Rizal Mubit pada Selasa, 19 Oktober 2021

TIMBOEL

ALGEMEEN PERIODIEK VOOR INDONESIË.

VERSCHIJNT HALF-MAANDELIJKS.

3e JAARGANG. 1 DECEMBER 1929. No. 23.

Redactie: R. T. DR. WEDIODININGRAT. R. P. MR. SINGGIH.

Secretariaat Redactie en Administratie: TIMBOEL, KADIPOLO, SOLO.

Abonnementsprijs: f 6.— per jaar bij vooruitbetaling.

DE ZENDING, DE MISSIE EN HET ONDERWIJS.

In de „Darma Kanda" heeft ettelijke weken geleden een artikeltje gestaan, dat de Protestantsche zending en het onderwijs betrof, en waaraan zich een kleine reeks van polemische stukken heeft vastgehaakt.

We zullen daar het voornaamste uit meedeelen, en vervolgens ook zelf nog een en ander opmerken.

Het aanvankelijke stukje was getiteld „Zending menjabar pengaroeh" („De zending oefent invloed") en stond in het blad van 21.-10.-29. De schrijver verborg zijn naam achter een groot vraagteeken, maar gaf te kennen, dat hij een journalist was, die, in godsdienstig opzicht neutraal, „critiek (wilde) oefenen op een voorval, dat afwijkt van hetgeen recht is".

Volgens zijn zegslieden is n. l. „op een dag de leider van de Salasche zending te Kartasoera gekomen, en heeft daar den Wedana bezocht, en tot hem gezegd, dat, zoo de voornoemde Wedana geen steun verkoos te verleenen en leerlingen te zoeken voor de Zendingsschool, dit zou worden gerapporteerd aan den resident van Sala". (De Kartasoerasche Zendingsschool had n. l. door de concurrentie van de Gouvernementsschool en de Moehammadijahschool gebrek aan leerlingen.) De Wedana zou toen haastig het eerste beste kind, behoorende tot zijn bestienden, naar de zendingsschool gestuurd hebben. — Ten tweede zou de bedoelde zendingsleider een verzoek tot den Regent van Sala gericht hebben om met het geld der desakassen scholen te bouwen en deze als desascholen te verhuren aan de zending. In een later stadium der zaak moet ook weer de resident van Sala zijn genoemd.

De schrijver van het stuk vond die handelingen onrechtmatig: Wedana's en hoogere bestuursambtenaren mogen geen bemoeiing hebben met bloei of achteruitgang of stichting van Christelijke scholen. — Wat de desakassen betreft, deze „nemen gestadig toe in bezit, daar de inkomsten de uitgaven overtreffen; maar een goede regeling van de besteding dier kasgelden schijnt nog te ontbreken; want herhaaldelijk hoort men, dat desageld wordt aangewend voor vreemdsoortige doeleinden, die strijdig zijn met het wezen van de desakas. In dit Salasche geval zou het dus zelfs bestemd worden om zendingsscholen te bouwen. Opdat met dat geld der desakassen niet zoo zonderling omgesprongen worde, door hen aan wie het beheer ervan toevertrouwd is, is het wenschelijk, dat het Soenanaat een goede regeling treffe, om het geld der desakassen inderdaad ten bate van desa en rijk aan te wenden".

Ook dient het Soenansbestuur groote zorg te dragen, opdat niet bij het publiek de meening post vatte, dat het Soenanaat de zending steunt. —

— In het nummer van 24.-10.-29. schreef de genoemde zendingsleider, dr. van Andel, ad 1., dat hij volstrekt niet met den resident had gedreigd, doch aan den Wedana van Kartasoera alleen kennis had gegeven van de oprichting zijner school, gelijk hij steeds aan de bestuursambtenaren pleegt te doen, hun tevens als hoofden van de ingezetenen in hun ressort verzoekend de nooden dier scholen te behartigen (memperhatikan kepentingan sekolah itoe); — en ad 2., dat hij nimmer den Regent verzocht had een schoolgebouw met geld uit een desakas te

Timboel